

19.3.2025

Tietopyyntö hyvinvointialueille VN/35922/2023
VN/35922/2023-STM-35

Keski-Suomen hyvinvointialue

Tietopyyntö hyvinvointialueille asiakasmaksuja sekä ensihoitopalvelua koskien

Sosiaali- ja terveysministeriö on lähettänyt Keski-Suomen hyvinvointialueelle lisätietopyynnön käyttämättä jääneiden palvelujen käyntejä koskien. Lisäksi kysytään tietoa ensihoitopalvelun käynneistä.

Keski-Suomen hyvinvointialue kiittää tietopyynnöstä ja antaa vastaukset alla eriteltyihin kysymyksiin. Kysymykseen liittyvä vastaus on kirjattu kunkin kysymyksen alle.

1. Onko alueellanne otettu käyttöön kaikki ne toimet, joita maksun periminen käyttämättä jätetystä palvelusta edellyttää? Jos ei, mitä toimia ei ole vielä käytössä? Näillä toimilla viitataan asiakasmaksulain 3 §:ssä tarkemmin määriteltyihin toimiin, joihin kuuluvat ilmoittaminen siitä, että peruuttamatta ja käyttämättä jätetystä ajasta voidaan periä maksu, ohjeiden antaminen ajan/paikan perumisesta sekä tietyissä tilanteissa vielä asiakkaan/hänen edustajansa muistuttaminen varatusta ajasta

Vastaus: Keski-Suomen hyvinvointialueella informoidaan asiakasta tyypillisesti esimerkiksi ajanvarauskirjeen yhteydessä siitä, että perumatta ja käyttämättä jääneestä käynnistä voidaan periä maksua. Samassa yhteydessä informoidaan maksun määrä ja annetaan ohjeet ajan perumiseksi ennalta. Käytössämme on lisäksi melko kattavasti asiakkaalle etukäteen lähetettävä tekstiviestimuistutus varatusta ajasta.

2. Arvioidaanko alueellanne käyttämättä jätetystä palvelusta perittävän maksun mahdollista kohtuuttomuutta tapauskohtaisesti, kuten hallituksen esityksessä 129/2020 todetaan, vai onko esimerkiksi tiettyjä asiakasryhmiä suoraan vapautettu käyttämättä jätetyn palvelun maksuista, ja jos, niin millä perusteella?

Vastaus: Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta peritään 56,70 € lähtökohtaisesti kaikilta 18 vuotta täyttäneiltä, mikäli asiakas on ilman hyväksyttävää syytä jättänyt saapumatta varatulle vastaanotolle tai asianomaiseen yksikköön; eikä asiakas tai hänen edustajansa ole ennalta peruuttanut vastaanottoaikaa tai palvelua.

Käyttämättä ja peruuttamatta jääneestä palvelusta ei kuitenkaan peritä maksua 1.1.2025 alkaen Keski-Suomen hyvinvointialueen opiskeluterveydenhuollon terveydenhoidollisissa palveluissa.

3. Onko teillä tietopohjaa tai miten arvioitte sitä, paljonko maksuja käyttämättä jätetyistä palveluista alueellanne voitaisiin nykylainsäädännössä mainittujen palvelujen osalta vuosittain kaikkiaan periä (euromääräisesti), jos alueellanne olisi käytössä kaikki kysymyksessä 1 mainitut toimet ja maksun mahdollista kohtuuttomuutta arvioitaisiin tapauskohtaisesti?

Vastaus: Keski-Suomen hyvinvointialueen osalta käytössä ovat jo melko kattavasti asiakasmaksulain 3 §:ssä mainitut keinot.

Keski-Suomen hyvinvointialueella on keskeiseksi ongelmaksi tunnistettu nykyiseen lainsäädäntöön liittyvä tulkinnanvaraisuus vastaanottokäynnin määritelmään liittyen. Nykyisessä lainsäädännössä ja asiakasmaksulain 3 §:ssä viitataan maksun perimisen osalta terveydenhuollon vastaanottokäyntiin, mutta keskusteluissa viitataan ylipäänsä käynneistä ja varauksista terveydenhuollon palveluihin. On oleellista huomioita, että kaikki terveydenhuollon palvelut eivät ole ns. puhtaita vastaanottokäyntejä ja tulkinnanvaraisuutta lain muotoilusta syntyy esimerkiksi tutkimuskäyntien (mm. näytteenotot, joita voi suorittaa eri terveydenhuollon ammattilaiset) ja laitoshoidon osastojaksojen osalta.

Näistä käynneistä emme mm. lain tulkinnanvaraisuuden vuoksi ole voineet periä käyttämättä jääneen käynnin maksua. Nykyisellä tietopohjalla emme valitettavasti pysty arvioimaan kuinka paljon edellä mainituissa palveluissa olisi sellaisia tilanteita, joissa perimatta jääneen käynnin maksu olisi mahdollista periä, mutta arvioisimme niitä kuitenkin syntyvän esimerkiksi tutkimuskäyntien osalta kymmeniä vuosittain.

4. Kuinka paljon alueellanne on nykyisin sellaisia ensihoitopalveluun liittyviä käyntejä, jotka eivät johda paikan päällä annettavaan ensihoitoon tai ensihoitoon liittyvään jatkokuljetukseen, ts. jotka eivät nykyisin täytä Kelan korvauskriteerejä? Koontitiedon lisäksi pyydämme mahdollisuuksien mukaan toimittamaan myös eritellyn tiedon korvaukseen johtamattomien tilanteiden syyistä/syykoodista.

Vastaus: Vuonna 2024 Keski-Suomen hyvinvointialueella oli ensihoidon tehtäviä kaikkiaan 45 542 kpl. Näistä tehtävistä 15 %:ssa (6831 kpl) ensihoidolle ei todettu tarvetta (X5x) ja 12 %:ssa (5465 kpl) potilas hoidettiin kohteessa, eikä tarvetta kuljetukselle ollut (X8x).